

GIÁO DỤC HÒA NHẬP CHO HỌC SINH RỐI LOẠN PHÁT TRIỂN Ở TIỂU HỌC: MỘT SỐ VẤN ĐỀ ĐẶT RA ĐỐI VỚI CÔNG TÁC QUẢN LÝ TẠI TỈNH ĐỒNG NAI

Bùi Ngọc Diễm

Trung tâm Giáo dục hoà nhập Hỗ trợ phát triển Trẻ tự kỷ Hoàng Đức

Email: diembui.qlgd@gmail.com.

Tóm tắt: Bài viết tập trung làm rõ cơ sở lý luận của hoạt động giáo dục hòa nhập cho học sinh rối loạn phát triển ở tiểu học và những vấn đề đặt ra trong công tác quản lý tại tỉnh Đồng Nai. Từ kết quả tổng quan các công trình khoa học của các tác giả trong và ngoài nước, bài viết đã xác định các khái niệm cơ bản, ý nghĩa và các nguyên tắc của hoạt động giáo dục hòa nhập, đồng thời xác định các nội dung cơ bản của hoạt động giáo dục hòa nhập cho học sinh rối loạn phát triển ở cấp tiểu học. Nghiên cứu, đánh giá, chỉ ra những vấn đề đặt ra và đề xuất một số định hướng mang tính gợi mở nhằm nâng cao hiệu quả của công tác quản lý hoạt động giáo dục hòa nhập cho học sinh rối loạn phát triển tại tỉnh Đồng Nai.

Từ khóa: Giáo dục hòa nhập, học sinh rối loạn phát triển, tiểu học, quản lý giáo dục, Đồng Nai.

Nhận bài: 10/1/2026; Biên tập: 11/1/2026; Phản biện: 13/1/2026; Duyệt đăng: 19/1/2026

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế, quyền được tiếp cận giáo dục của mọi trẻ em ngày càng được khẳng định như một trong những quyền cơ bản và thiết yếu của con người. Tại Việt Nam, quan điểm này đã được thể chế hóa trong Luật Người khuyết tật (2010) và Luật Giáo dục (2019), qua đó nhấn mạnh trách nhiệm của Nhà nước, xã hội và gia đình trong việc bảo đảm cơ hội học tập công bằng cho trẻ em khuyết tật nói chung và trẻ em có nhu cầu giáo dục đặc biệt nói riêng. Trong đó, giáo dục hòa nhập được xác định là phương thức chủ yếu, không chỉ bảo đảm quyền học tập của học sinh mà còn thúc đẩy bình đẳng xã hội, hạn chế sự phân biệt đối xử và kỳ thị đối với người khuyết tật.

Trong nhóm trẻ em có nhu cầu giáo dục đặc biệt, học sinh rối loạn phát triển (bao gồm trẻ tự kỷ, tăng động giảm chú ý, rối loạn ngôn ngữ, chậm phát triển trí tuệ...) đang có xu hướng gia tăng về số lượng và trở thành thách thức lớn đối với giáo dục phổ thông, đặc biệt ở bậc tiểu học. Đây là giai đoạn nền tảng của quá trình hình thành nhân cách, kỹ năng xã hội và năng lực học tập cơ bản. Nếu không được hỗ trợ kịp thời và hòa nhập hiệu quả, học sinh rối loạn phát triển có nguy cơ bị cô lập và gặp nhiều khó khăn trong thích ứng xã hội.

Đồng Nai là một trong những địa phương có quy mô dân số và hệ thống giáo dục phổ thông lớn của cả nước. Những năm gần đây, số lượng học sinh rối loạn phát triển theo học tại các trường tiểu học trên địa bàn tỉnh có xu hướng gia tăng, đặt ra yêu cầu cấp thiết trong việc tổ chức và quản lý hoạt động giáo dục hòa nhập. Thực tế cho thấy, mặc dù tỉnh đã có nhiều nỗ lực triển khai chính sách, văn bản chỉ đạo và các mô hình hỗ trợ hòa nhập, song công tác quản lý vẫn tồn tại khó khăn: đội ngũ giáo viên được đào tạo chuyên sâu còn thiếu, cơ sở vật

chất chưa đáp ứng yêu cầu, sự phối hợp giữa nhà trường, gia đình và xã hội chưa đồng bộ.

Xuất phát từ những vấn đề nêu trên, bài viết tập trung phân tích cơ sở lý luận của hoạt động giáo dục hòa nhập cho học sinh rối loạn phát triển ở bậc tiểu học, đồng thời làm rõ những vấn đề đặt ra trong công tác quản lý tại tỉnh Đồng Nai. Trên cơ sở đó, đề xuất một số định hướng nhằm nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động giáo dục hòa nhập cho học sinh rối loạn phát triển tiểu học trong bối cảnh hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Phương pháp nghiên cứu

Trong nghiên cứu này, chúng tôi chủ yếu sử dụng phương pháp nghiên cứu tài liệu nhằm khai thác, phân tích, tổng hợp và hệ thống hóa các nguồn thông tin cần thiết. Nguồn tài liệu bao gồm sách chuyên khảo, luận án, đề tài, báo cáo khoa học và các công trình, bài báo liên quan đến giáo dục hòa nhập cho trẻ khuyết tật. Bên cạnh đó, nghiên cứu còn áp dụng phương pháp chuyên gia để tham khảo ý kiến về nội dung nghiên cứu, qua đó phân tích và minh chứng cho các nhận định. Đồng thời, phương pháp phỏng vấn sâu được triển khai với một số chuyên viên cơ quan quản lý giáo dục, cùng cán bộ quản lý và giáo viên tại các trường tiểu học trên địa bàn tỉnh Đồng Nai, nhằm đánh giá thực trạng giáo dục hòa nhập và công tác quản lý hoạt động giáo dục hòa nhập hiện nay.

2.2. Kết quả nghiên cứu

2.2.1. Các khái niệm cơ bản

- Giáo dục hòa nhập

Theo Nataliia Lopatynska và cộng sự (2022), giáo dục hòa nhập được hiểu là quá trình phát triển có định hướng của mỗi cá nhân trong xã hội, bất kể mức độ phát triển tâm - sinh lý, trên cơ sở thừa nhận tính độc đáo của từng người. Ở Việt Nam, Thông tư số 03/2018/TT-BGDĐT của Bộ Giáo dục

và Đào tạo quy định: giáo dục hòa nhập đối với người khuyết tật là phương thức tổ chức giáo dục chung người khuyết tật với người không khuyết tật trong cùng một cơ sở giáo dục. Từ đó có thể khái quát rằng, giáo dục hòa nhập là hình thức giáo dục trong đó học sinh có nhu cầu đặc biệt được học tập cùng học sinh bình thường tại trường phổ thông nơi các em sinh sống, theo chương trình chung đã được điều chỉnh để bảo đảm các điều kiện cần thiết cho sự phát triển tối ưu của từng cá nhân.

- Học sinh rối loạn phát triển ở tiểu học

Theo Thông tư số 28/2020/TT-BGDĐT của Bộ Giáo dục và Đào tạo, độ tuổi vào lớp một là 06 tuổi và được tính theo năm dương lịch. Tuy nhiên, trẻ em khuyết tật, chậm phát triển thể lực hoặc trí tuệ; trẻ em thuộc vùng có điều kiện kinh tế - xã hội đặc biệt khó khăn; trẻ em dân tộc thiểu số; trẻ mồ côi không nơi nương tựa; trẻ từ nước ngoài trở về hoặc con em người nước ngoài học tập, làm việc tại Việt Nam có thể nhập học lớp một ở độ tuổi cao hơn, nhưng không quá 03 tuổi so với quy định. Như vậy, về độ tuổi, học sinh rối loạn phát triển ở cấp tiểu học có thể dao động từ 6 đến 14 tuổi.

American Psychiatric Association (Hiệp hội Tâm thần Hoa Kỳ (2013), định nghĩa rối loạn phát triển (developmental disorders) là nhóm rối loạn trong đó sự phát triển các kỹ năng cơ bản như ngôn ngữ, hành vi xã hội, vận động hoặc nhận thức bị chậm hoặc bất thường so với chuẩn mực phát triển. Các rối loạn này thường xuất hiện từ thời thơ ấu và có thể gây ảnh hưởng lâu dài đến khả năng học tập, giao tiếp và sinh hoạt hằng ngày của trẻ.

Theo tiêu chuẩn chẩn đoán DSM-5 (Cẩm nang Chẩn đoán và Thống kê Rối loạn Tâm thần), rối loạn phát triển thần kinh được hiểu là một phổ rộng các khiếm khuyết chức năng, tác động đến hoạt động học tập, giao tiếp, quan hệ xã hội và quá trình phát triển lâu dài của trẻ. DSM-5 phân loại rối loạn phát triển thần kinh thành các nhóm cụ thể: rối loạn phát triển trí tuệ; rối loạn giao tiếp; rối loạn phổ tự kỷ; rối loạn học tập đặc hiệu; và rối loạn vận động.

Từ những phân tích trên, có thể quan niệm: Học sinh rối loạn phát triển ở bậc tiểu học là những em từ 6 đến 14 tuổi có sự khác biệt trong các kỹ năng cơ bản như ngôn ngữ, hành vi xã hội, vận động hoặc nhận thức so với chuẩn phát triển chung, đang theo học tại trường tiểu học cùng với học sinh phát triển bình thường theo chương trình chung, nhưng được điều chỉnh để bảo đảm các điều kiện cần thiết cho sự phát triển tối ưu của các em.

- Hoạt động giáo dục hòa nhập cho học sinh rối loạn phát triển ở tiểu học

Nataliia Lopatynska và cộng sự (2022) khẳng định rằng việc triển khai giáo dục hòa nhập góp phần bảo đảm quyền của trẻ em có nhu cầu đặc biệt được tiếp cận bình đẳng với nền giáo dục chất lượng cao, không bị phân biệt bởi tình trạng sức

khỏe hay nơi cư trú. Để đạt được điều này, cần thiết lập các điều kiện phù hợp cho hoạt động giáo dục hòa nhập, bảo đảm nguồn lực tài chính, cải thiện toàn diện quá trình giáo dục dựa trên thành tựu khoa học hiện đại và sự thay đổi trong mô hình giáo dục. Đồng thời, các cơ sở giáo dục phổ thông phải đáp ứng yêu cầu về tính hòa nhập, đội ngũ giáo viên cần được đào tạo và bồi dưỡng thường xuyên và học sinh phải được trang bị phương tiện hỗ trợ, tài liệu sư phạm, học liệu trực quan và đồ dùng dạy học phù hợp.

Từ đó có thể thấy, giáo dục hòa nhập cho học sinh rối loạn phát triển ở tiểu học là phương thức tổ chức giáo dục trong đó các em được học tập cùng học sinh bình thường theo chương trình chung, với những điều chỉnh cần thiết nhằm tạo điều kiện tối ưu cho sự phát triển năng lực và tiềm năng của mỗi học sinh.

2.2.2. Ý nghĩa của hoạt động giáo dục hòa nhập cho học sinh rối loạn phát triển ở tiểu học

Theo Agus Zaenul Fitri (2022), giáo dục hòa nhập cho trẻ em có nhu cầu đặc biệt được xem là nền tảng giúp các em thích nghi tốt hơn với môi trường xã hội. Chương trình giáo dục hòa nhập mang tính nhân văn có thể được xây dựng thông qua việc điều chỉnh chương trình giảng dạy, kết hợp giữa chương trình giáo dục quốc gia, nội dung địa phương và đặc điểm riêng của trẻ có nhu cầu đặc biệt. Nghiên cứu của Jardinez và Natividad (2024) nhấn mạnh rằng, giáo dục hòa nhập không chỉ là quá trình đưa người khuyết tật vào lớp học phổ thông, mà còn phản ánh cam kết toàn cầu về cơ hội giáo dục bình đẳng. Ở Việt Nam, Luật Giáo dục (2019) quy định giáo dục hòa nhập là phương thức giáo dục nhằm đáp ứng nhu cầu và khả năng đa dạng của người học, bảo đảm quyền học tập bình đẳng, chất lượng giáo dục phù hợp, đồng thời tôn trọng sự đa dạng và không phân biệt đối xử. Bổ sung cho quan điểm này, Vũ Thị Hà Giang (2025) khẳng định giáo dục hòa nhập là công cụ thúc đẩy quyền con người, gắn với các nguyên tắc trong các công ước quốc tế.

Như vậy, có thể thấy rằng giáo dục hòa nhập cho học sinh rối loạn phát triển ở tiểu học không chỉ thể hiện tinh thần nhân văn và công bằng trong tiếp cận giáo dục, mà còn góp phần xây dựng một hệ thống giáo dục toàn diện, đáp ứng nhu cầu đa dạng của mọi học sinh. Môi trường hòa nhập tạo điều kiện để học sinh rối loạn phát triển phát huy tối đa năng lực cá nhân, hình thành kỹ năng xã hội cơ bản và nâng cao khả năng thích ứng cộng đồng. Đồng thời, giáo dục hòa nhập còn thúc đẩy sự thay đổi trong nhận thức, thái độ và hành vi của giáo viên, học sinh và phụ huynh trong việc chấp nhận sự khác biệt. Ý nghĩa của giáo dục hòa nhập vì thế không chỉ dừng lại ở việc bảo đảm quyền học tập cho học sinh có nhu cầu đặc biệt, mà còn gắn liền với mục tiêu phát triển bền vững và đổi

mới toàn diện giáo dục tiểu học tại Việt Nam trong bối cảnh hiện nay.

2.2.3. Các nguyên tắc giáo dục hòa nhập cho học sinh rối loạn phát triển ở tiểu học

Theo Shevlin, M. và Banks, J (2021), việc tổ chức giáo dục hòa nhập cho học sinh có nhu cầu đặc biệt trong các cơ sở giáo dục phổ thông cần tuân thủ những nguyên tắc chung và đặc thù của sự phạm cũng như tâm lý học nhân văn. Các nguyên tắc này bao gồm: định hướng xã hội; phát triển nhân cách trẻ có nhu cầu đặc biệt thông qua hoạt động và giao tiếp; khuyến khích sự chủ động cá nhân; kết hợp tính nhân văn với việc duy trì các tiêu chuẩn cao; chú trọng đặc điểm lứa tuổi và cá nhân; thúc đẩy hình thức học tập theo nhóm; đảm bảo sự thống nhất và đồng bộ trong yêu cầu, nỗ lực và hành động giữa nhà trường, gia đình và xã hội; tuân thủ pháp lý và quyền con người; đề cao trách nhiệm tuân thủ các quy tắc, chuẩn mực đối với học sinh có nhu cầu đặc biệt; tính sẵn có và khả năng tiếp cận; sự kết hợp giữa hỗ trợ và tự hỗ trợ; đảm bảo tính tự nguyện trong việc tiếp nhận sự giúp đỡ; đồng thời khẳng định trách nhiệm của các bên tham gia công tác xã hội trong việc tuân thủ chuẩn mực dân tộc và pháp luật.

Trong bối cảnh Việt Nam, dựa trên các quy định của Luật Người khuyết tật (2010), Luật Giáo dục (2019) và Thông tư Số 03/2018/TT-BGDĐT của Bộ Giáo dục và Đào tạo, có thể xác định một số nguyên tắc cơ bản trong hoạt động giáo dục hòa nhập cho học sinh rối loạn phát triển ở cấp tiểu học như sau:

Thứ nhất, nguyên tắc bình đẳng: Mọi học sinh đều có quyền tiếp cận cơ hội học tập.

Thứ hai, nguyên tắc cá nhân hóa: Chương trình và phương pháp giáo dục cần được thiết kế linh hoạt, phù hợp với năng lực và nhu cầu riêng của từng học sinh.

Thứ ba, nguyên tắc tôn trọng sự đa dạng và khác biệt: Xem sự khác biệt và nhu cầu đa dạng của học sinh là yếu tố tất yếu trong môi trường giáo dục.

Thứ tư, nguyên tắc phối hợp đa lực lượng: Đảm bảo sự phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường, gia đình và xã hội trong quá trình giáo dục hòa nhập.

2.2.4. Các nội dung cơ bản của hoạt động giáo dục hòa nhập cho học sinh rối loạn phát triển ở tiểu học

Nội dung giáo dục là thành tố cơ bản của quá trình giáo dục, chính vì vậy, nhiều nghiên cứu cho rằng, nội dung giáo dục hòa nhập cần được tổ chức thành hệ thống, vừa kế thừa chương trình phổ thông quốc gia, vừa có sự điều chỉnh phù hợp với đặc điểm của học sinh rối loạn phát triển. Agus Zaenul Fitri (2022) khẳng định học sinh khuyết tật cần được học chương trình chung nhưng có sự giảm tải, điều chỉnh yêu cầu và tiêu chí đánh giá. Nghiên cứu về khía cạnh giới trong nội dung giáo dục hòa nhập, Ibda, H và cộng sự (2024), cho rằng, vấn đề về giới cũng cần đặc biệt quan tâm

khi thiết kế, xây dựng và triển khai nội dung giáo dục hòa nhập cho học sinh rối loạn phát triển. Võ Kim Long (2024) nhấn mạnh, ngoài việc dạy học theo chương trình giáo dục chung, cần bổ sung các nội dung rèn luyện kỹ năng giao tiếp, phục hồi chức năng và phát triển kỹ năng xã hội - cảm xúc để học sinh có thể hòa nhập hiệu quả. Do đó, xác định nội dung giáo dục là vấn đề tiếp theo của hoạt động giáo dục hòa nhập cho học sinh rối loạn phát triển ở tiểu học.

Giáo dục hòa nhập là một hoạt động giáo dục đặc thù, do đó, hoạt động này không thể chỉ diễn ra trong các giờ học chính khóa mà cần phải được mở rộng thành nhiều hình thức phong phú. Nguyễn Hồng Kiên (2017) cho rằng, có thể sử dụng các hình thức giáo dục cơ bản như giáo dục thông qua các giờ học trên lớp và các hoạt động ngoài giờ lên lớp; giáo dục thông qua các hoạt động tư vấn, tham vấn cá nhân, nhóm; đồng thời cũng có thể tiến hành hoạt động giáo dục hòa nhập thông qua các hoạt động phối hợp giữa trường tiểu học với các cơ sở bảo trợ xã hội, nơi mà các em đang được nuôi dưỡng và chăm sóc.

Để đảm bảo hoạt động giáo dục hòa nhập cho học sinh rối loạn phát triển ở tiểu học thì một yếu tố không thể thiếu đó chính là các điều kiện đảm bảo cho hoạt động giáo dục hòa nhập. Võ Kim Long (2024) cũng chỉ ra các điều kiện đảm bảo cho dạy học hòa nhập cho trẻ khuyết tật tại các trường tiểu học bao gồm: Cơ sở vật chất và các phương tiện, thiết bị phục vụ cho hoạt động dạy học hòa nhập; khung chính sách và việc triển khai thực hiện các chính sách trong dạy học hòa nhập cho trẻ khuyết tật; đội ngũ cán bộ quản lý, giáo viên và nhân viên hỗ trợ tham gia công tác dạy học hòa nhập; và sự phối hợp các lực lượng trong dạy học hòa nhập cho trẻ khuyết tật tại trường tiểu học bao gồm gia đình, nhà trường và xã hội. Như vậy, để đảm bảo hoạt động giáo dục hòa nhập được tiến hành hiệu quả, bắt buộc phải có các điều kiện đảm bảo bao gồm cả yếu tố về nhân lực, chính sách, cơ sở vật chất và sự phối hợp của các lực lượng liên quan trong xã hội.

Như vậy, từ những phân tích trên có thể khẳng định, hoạt động giáo dục hòa nhập phải được tiến hành trên cơ sở phối hợp chặt chẽ giữa lý luận, pháp lý và thực tiễn. Do đó, nội dung cơ bản của hoạt động giáo dục hòa nhập cho học sinh rối loạn phát triển ở trường tiểu học cần thực hiện đầy đủ các thành tố từ việc xác định mục tiêu giáo dục hòa nhập; xây dựng nội dung giáo dục hòa nhập; lựa chọn các phương pháp, hình thức giáo dục hòa nhập; chuẩn bị các điều kiện đảm bảo cho hoạt động giáo dục hòa nhập và đánh giá kết quả hoạt động giáo dục hòa nhập cho học sinh rối loạn phát triển tại trường tiểu học.

2.2.5. Một số vấn đề đặt ra đối với công tác quản

lý giáo dục hòa nhập cho học sinh rối loạn phát triển tại tỉnh Đồng Nai

Đồng Nai là tỉnh nằm trong khu vực kinh tế trong điểm phía Nam, có tốc độ phát triển kinh tế - xã hội nhanh, dân cư đông và đa dạng. Theo báo cáo của Sở Giáo dục và Đào tạo Đồng Nai (8/2025), toàn tỉnh có 1101 học sinh khuyết tật trên tổng số 397.043 học sinh tiểu học, ngoài ra còn một số lượng lớn học sinh có rối loạn phát triển (chưa có giấy chứng nhận khuyết tật) đang được giáo dục hòa nhập tại các trường tiểu học trên địa bàn tỉnh. Trong khi đó, việc tổ chức và quản lý hoạt động giáo dục hòa nhập vẫn đang đặt ra nhiều vấn đề cần quan tâm giải quyết để đảm bảo tính bền vững và hiệu quả. Cụ thể như sau:

Thứ nhất, mặc dù đã có nhiều văn bản quy phạm pháp luật và hướng dẫn của Bộ Giáo dục và Đào tạo, Sở Giáo dục và Đào tạo tỉnh, song nghiên cứu thực tiễn quản lý giáo dục hòa nhập ở Đồng Nai, cho thấy nhận thức về vai trò, ý nghĩa cũng như yêu cầu của giáo dục hòa nhập cho học sinh rối loạn phát triển vẫn còn hạn chế. Một số cán bộ quản lý trường tiểu học cho rằng đây chỉ là nhiệm vụ bổ sung, mang tính nhân đạo, chưa thực sự coi đó là trách nhiệm bắt buộc trong chiến lược phát triển giáo dục của nhà trường. Bên cạnh đó, một bộ phận giáo viên vẫn còn tâm lý e ngại, thiếu tự tin khi được phân công giáo dục cho học sinh rối loạn phát triển do chưa được trang bị đầy đủ kiến thức và kỹ năng giáo dục chuyên biệt. Điều này dẫn đến sự thiếu đồng bộ trong việc triển khai các chính sách, kế hoạch, gây khó khăn cho công tác quản lý và chỉ đạo thực hiện.

Thứ hai, tại Đồng Nai, số lượng giáo viên được đào tạo, bồi dưỡng chuyên sâu về giáo dục đặc biệt còn rất hạn chế, chủ yếu là giáo viên phổ thông kiêm nhiệm. Trong khi đó, nhu cầu hỗ trợ chuyên biệt đối với học sinh rối loạn phát triển lại rất cao, đòi hỏi sự phối hợp chặt chẽ giữa giáo viên chủ nhiệm, giáo viên bộ môn, chuyên gia tâm lý, cán bộ y tế học đường và phụ huynh học sinh. Việc thiếu hụt nguồn nhân lực chuyên trách về giáo dục hòa nhập khiến cho công tác quản lý gặp khó khăn trong việc phân công nhiệm vụ, giám sát chất lượng và hỗ trợ kịp thời cho giáo viên cũng như học sinh.

Thứ ba, vấn đề về cơ sở vật chất và điều kiện đảm bảo cho giáo dục hòa nhập vẫn chưa đáp ứng yêu cầu. Đa số các trường tiểu học ở Đồng Nai chưa có phòng học chức năng, trang thiết bị dạy học chuyên biệt hay phương tiện hỗ trợ phù hợp cho học sinh rối loạn phát triển. Hệ thống cơ sở vật chất của các trường chủ yếu đáp ứng nhu cầu giáo dục chung, trong khi học sinh rối loạn phát triển cần có các không gian can thiệp cá nhân, khu vực học tập linh hoạt, thiết bị hỗ trợ, cũng như tài liệu học tập được thiết kế đặc thù.

Thứ tư, vấn đề về cơ chế phối hợp giữa các lực

lượng liên quan còn hạn chế. Thực tế cho thấy, tại Đồng Nai, sự phối hợp giữa nhà trường, gia đình, cộng đồng, các cơ quan y tế, đoàn thể xã hội và chính quyền địa phương chưa thật sự chặt chẽ, đôi khi còn mang tính hình thức. Một số phụ huynh chưa đồng thuận hoặc chưa có kiến thức đầy đủ để phối hợp với nhà trường trong quá trình hỗ trợ con em mình. Các tổ chức xã hội, đoàn thể chưa phát huy hết vai trò trách nhiệm, đồng hành cùng nhà trường trong các hoạt động giáo dục hòa nhập cho học sinh khuyết tật nói chung và học sinh rối loạn phát triển nói riêng.

Thứ năm, công tác kiểm tra, đánh giá và theo dõi sự tiến bộ của học sinh rối loạn phát triển cũng là một vấn đề đáng quan tâm. Trong quản lý giáo dục hòa nhập, việc đánh giá không chỉ dừng lại ở kết quả học tập mà còn phải quan tâm đến sự phát triển về kỹ năng sống, hành vi, khả năng giao tiếp và hòa nhập xã hội của học sinh. Tuy nhiên, hiện nay hệ thống công cụ và tiêu chí đánh giá dành riêng cho học sinh rối loạn phát triển ở Đồng Nai còn chưa được xây dựng đồng bộ, chủ yếu vẫn áp dụng theo chuẩn đánh giá chung của học sinh phổ thông. Điều này dẫn đến sự thiếu công bằng, chưa phản ánh đúng thực tế năng lực và sự tiến bộ của học sinh, gây khó khăn cho công tác quản lý trong việc điều chỉnh kế hoạch giáo dục và hỗ trợ cá nhân hóa.

Từ những phân tích trên có thể thấy, công tác quản lý giáo dục hòa nhập cho học sinh rối loạn phát triển tại tỉnh Đồng Nai đang đặt ra nhiều vấn đề cần phải giải quyết mang tính hệ thống, toàn diện và đồng bộ. Trước hết cần tập trung thực hiện tốt một số giải pháp cơ bản như: 1) Nâng cao nhận thức, năng lực cho cán bộ quản lý, giáo viên và các lực lượng có liên quan về giáo dục hòa nhập và quản lý hoạt động giáo dục hòa nhập tại các trường tiểu học trên địa bàn tỉnh; 2) Thường xuyên tổ chức đào tạo, phát triển đội ngũ cán bộ quản lý và giáo viên chuyên trách về giáo dục hòa nhập tại các trường tiểu học trên địa bàn tỉnh; 3) Đổi mới công tác quản lý nội dung, phương pháp, hình thức giáo dục hòa nhập cho học sinh rối loạn phát triển tại các trường tiểu học; 4) Tăng cường đầu tư, bổ sung cơ sở vật chất, kỹ thuật và các trang thiết bị phục vụ công tác quản lý hoạt động giáo dục hòa nhập cho học sinh rối loạn phát triển tại các trường tiểu học; 5). Nâng cao hiệu quả phối hợp giữa các lực lượng có liên quan trong công tác quản lý hoạt động giáo dục hòa nhập cho học sinh rối loạn phát triển tại các trường tiểu học.

3. Kết luận

Giáo dục hòa nhập cho học sinh rối loạn phát triển ở tiểu học là yêu cầu tất yếu, vừa thể hiện tính nhân văn, vừa góp phần thực hiện mục tiêu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục. Việc xác định cơ sở

lý luận có vai trò quan trọng trong việc làm rõ khái niệm, nguyên tắc, nội dung giáo dục hòa nhập, từ đó xây dựng tiêu chí đánh giá thực trạng và đề xuất giải pháp quản lý phù hợp. Thực tiễn tại Đồng Nai cho thấy, mặc dù đã có nhiều nỗ lực triển khai chính sách và mô hình hỗ trợ, công tác quản lý giáo dục hòa nhập vẫn còn hạn chế: nhận thức chưa đồng đều, thiếu đội ngũ chuyên môn, cơ sở vật chất chưa đáp ứng yêu cầu, sự phối hợp giữa các lực lượng chưa chặt chẽ và hoạt động kiểm tra, đánh giá còn bất cập. Do đó, để nâng cao hiệu quả, công tác quản lý cần tập trung vào các định hướng cơ bản như nâng cao nhận thức, năng lực và trách nhiệm của cán bộ quản lý, giáo viên, phụ huynh và cộng đồng; bảo đảm các điều kiện về nhân lực, cơ sở vật chất, phương tiện và chính sách; đổi mới nội dung, phương pháp, hình thức giáo dục, đồng thời xây dựng cơ chế phối hợp chặt chẽ giữa các lực lượng liên quan ■

Tài liệu tham khảo

- [1]. Agus Zaenul Fitri. (2022). *Inclusive education curriculum management with modification humanistic design*. Journal of Social Studies Education Research, 13(3), 150 - 173.
- [2]. American Psychiatric Association (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders (5th ed.)*. American Psychiatric Publishing.
- [3]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020). *Điều lệ trường Tiểu học (Ban hành kèm theo Thông tư số 28/2020/TT-BGDĐT ngày 04 tháng 9 năm 2020)*.
- [4]. Vũ Thị Hà Giang (2025). *Một số biện pháp giáo dục hoà nhập cho trẻ chậm phát triển trí tuệ trong môi trường giáo dục mầm non*. Tạp chí Tâm lý - Giáo dục, 31 (3), 82 - 85.
- [5]. Nguyễn Xuân Hải, Bùi Minh Hiền, Nguyễn Thị Thu Hằng và Lê Thị Thúy Hằng (2025). *Chính sách giáo dục hoà nhập đối với người khuyết tật ở Việt Nam*. Tạp chí Khoa học Trường Đại học Sư phạm Hà Nội: Educational Sciences, 70 (2), 140 -152.
- [6]. Nguyễn Hồng Kiên (2017). *Giáo dục hòa nhập ở trường tiểu học cho trẻ em mồ côi sống tại các cơ sở bảo trợ xã hội*. Luận án tiến sĩ khoa học giáo dục, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội.
- [7]. Võ Kim Long (2024). *Quản lý hoạt động dạy học hòa nhập trẻ khuyết tật tại các trường tiểu học khu vực Nam Trung bộ*. Luận án tiến sĩ Quản lý giáo dục, Trường Đại học Sư phạm - Đại học Đà Nẵng.
- [8]. Mai Thị Phương và Trần Thu Giang (2024). *Thực trạng phát triển chương trình giáo dục tiền học đường cho trẻ rối loạn phổ tự kỉ chuẩn bị vào lớp 1 hòa nhập*. HNUE Journal of Science: Educational Sciences, 69 (5A), 60 - 69.

Inclusive education activities for primary school students with developmental disorders: Emerging issues in educational management in Dong Nai province

Bui Ngoc Diem

Hoang Duc Center for Inclusive Education and Support for the Development of Autistic Children

Email: diembui.qlgd@gmail.com.

Abstract: The article clarifies the theoretical foundations of inclusive education for primary school students with developmental disorders and the issues arising in educational management in Dong Nai province. Based on a review of scientific works by both domestic and international authors, the article identifies the fundamental concepts, significance, and principles of inclusive education, while also outlining the core components of inclusive education for students with developmental disorders at the primary level. The study analyzes, evaluates, highlights the emerging issues, and proposes several suggestive orientations to improve the effectiveness of managing inclusive education activities for students with developmental disorders in Dong Nai province.

Keywords: Inclusive education, students with developmental disorders, primary education, educational management, Dong Nai.